

Анализа на анкетата за обука на новинарите за фискална транспарентност

Во декември 2012 година, Центарот за економски анализи – ЦЕА и Здружението на новинари на Македонија - ЗНМ, организираа анкета помеѓу новинарите во Република Македонија за познавањето на фискалната транспарентност. Анкетата беше реализирана преку испраќање на прашалник до новинарите преку електронските адреси од базата на новинари на ЗНМ. Прашалникот имаше вкупно 17 прашања од кои 15 беа од затворен тип, одговарајќи преку избор на еден од понудените одговори. Вкупно беа одговорени 19 прашалници.

На првото прашање, во врска со запознаеноста на новинарите со регулативата за донесување на Буџетот на Република Македонија, 47,4% од испитаниците одговориле дека се запознаени со истите, 21,1% одговориле дека не се запознаени и остатокот од 31,6% делумно се запознаени со регулативата за донесување на Буџетот на Република Македонија.

Графикон 1.

Испитаниците слично имаат одговорено на второто прашање, за познавањето на дистрибуцијата на одговорностите во рамките на извршната власт во донесувањето на Буџетот на РМ. Околу 42% од испитаниците имаат одговорено дека се запознаени со дистрибуцијата на одговорностите во рамките на извршната власт, во донесувањето на Буџетот на РМ. Помал процент од околу 26% одговориле дека не се запознаени, и остатокот од околу 32% делумно се запознаени со дистрибуцијата на одговорностите во рамките на извршната власт во донесувањето на Буџетот на РМ.

Графикон 2

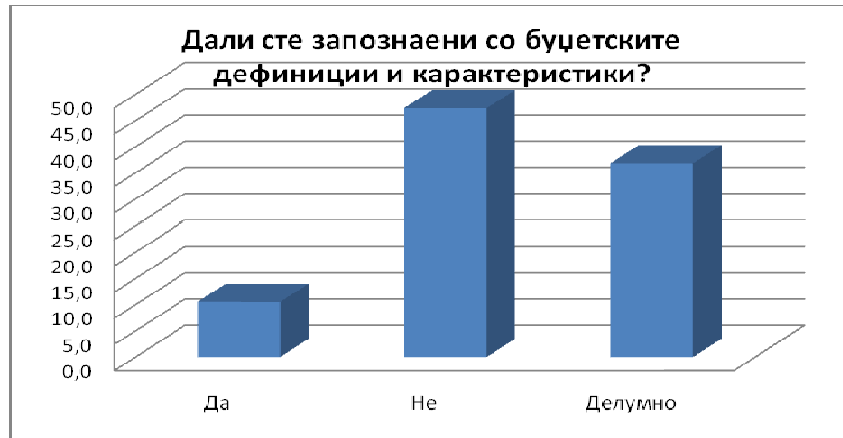
Од одговорите на трето прашање може да се заклучи дека новинарите најдобро се запознаени со улогата на законодавната власт во донесувањето на Буџетот на РМ. Позитивно имаат одговорено околу 74% од испитаниците, со НЕ имаат одговорено 10,5% и околу 16% делумно знаат која е улогата на законодавната власт во донесувањето на Буџетот на РМ.

Графикон 3

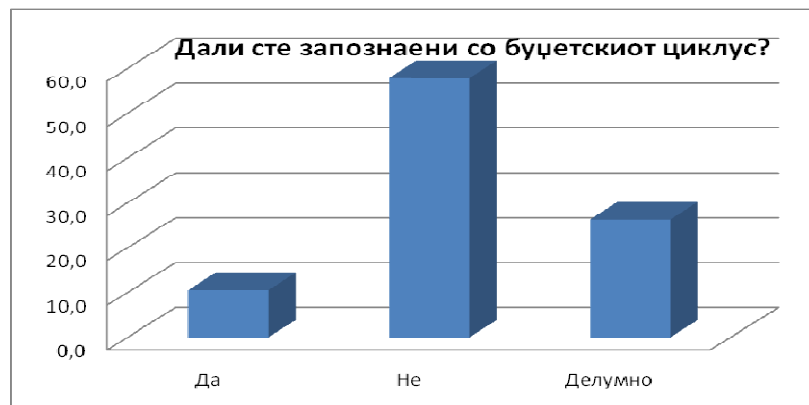
Од четвртото прашање може да заклучиме дека многу мал дел од новинарите ги познаваат буџетските дефиниции и карактеристики. Само 10,5% имаат одговорено дека се запознаени со истите, но остатокот од 84,2% одговориле дека не се запознаени со Буџетските дефиниции и карактеристики.

Графикон 4

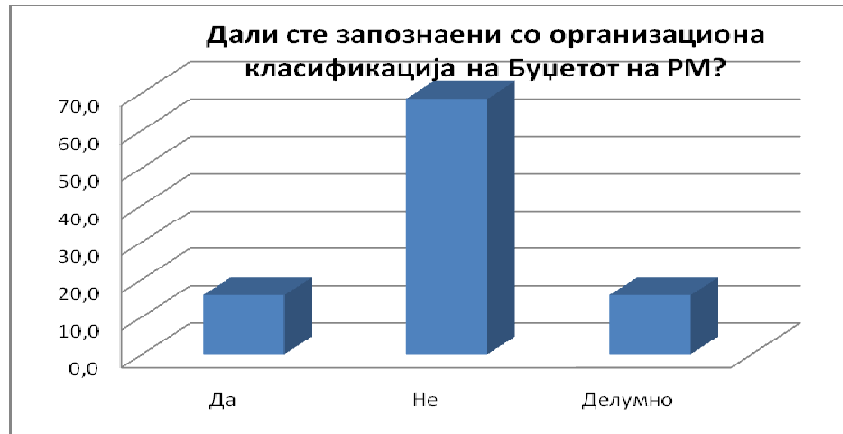
Слично на претходното прашање се одговорите за познавањето на буџетскиот циклус. Само 10,5% од анкетираниите се запознаени со буџетскиот циклус, а од друга страна околу 84% одговориле дека делумно се запознаени или не се запознаени со буџетскиот циклус за подготовка на Буџет на Република Македонија.

Графикон 5

Во делот на организационата класификација на расходната страна од Буџетот на РМ, високи 68,4% одговориле дека не ја познаваат, потоа следуваат 15,8% кои што делумно ја познаваат организационата класификација на Буџетот на РМ. Остатокот од 15,8% одговориле дека се запознаени со оваа класификација на Буџетот на РМ.

Графикон 6

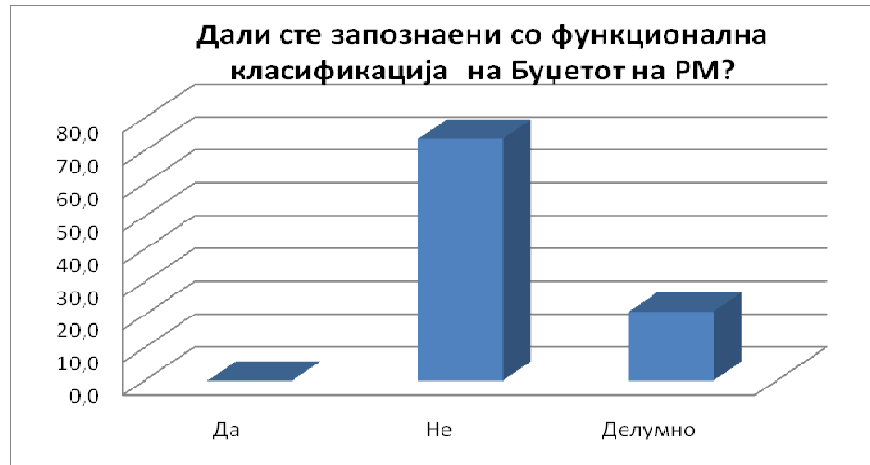
Само 5,3% од испитаниците имаат одговорено дека ја познаваат економската класификација на Буџетот на РМ, остатокот од околу 95% не се запознаени со економската класификација, или делумно ја познаваат.

Графикон 7

Најлоша е ситуацијата кај функционалната класификација на Буџетот на Република Македонија. Ниту еден од испитаниците нема одговорено позитивно дека ја познава оваа класификација на Буџетот на РМ. Само околу 21% од испитаниците одговориле дека делумно се запознаени со функционалната класификација на Буџетот на РМ.

Графикон 8

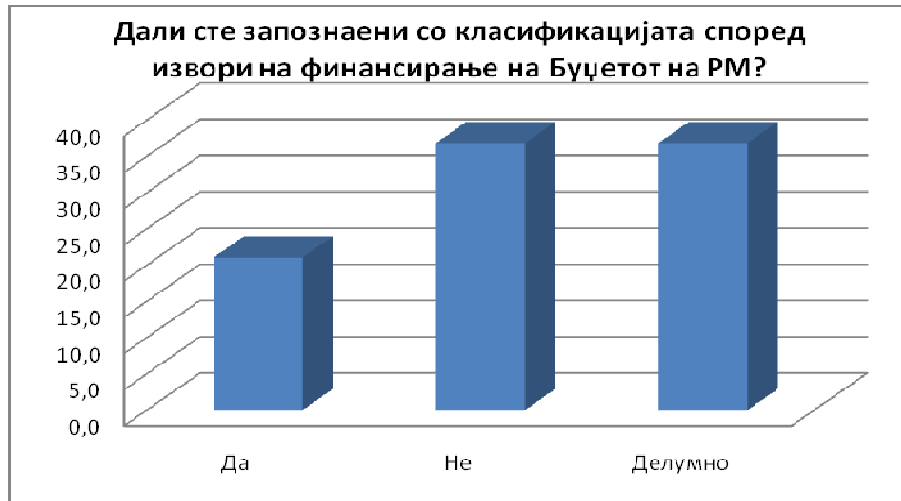
Слична е состојбата со програмската класификација на буџетот на РМ. Околу 5% од испитаниците имаат одговорено дека се запознаени со истата, а остатокот делумно ја познаваат или воопшто не ја познаваат програмската класификација на Буџетот на РМ.

Графикон 9

Споредено со претходните области, анкетираниите новинари подобро се запознаени со приходите на Буџетот на Република Македонија. Околу 21% одговориле дека ги познаваат изворите на финансирање на Буџетот на РМ, и по околу 38% имаат одговорено дека не се запознаени или делумно ги познаваат изворите на финансирање на Буџетот на РМ.

Графикон 10

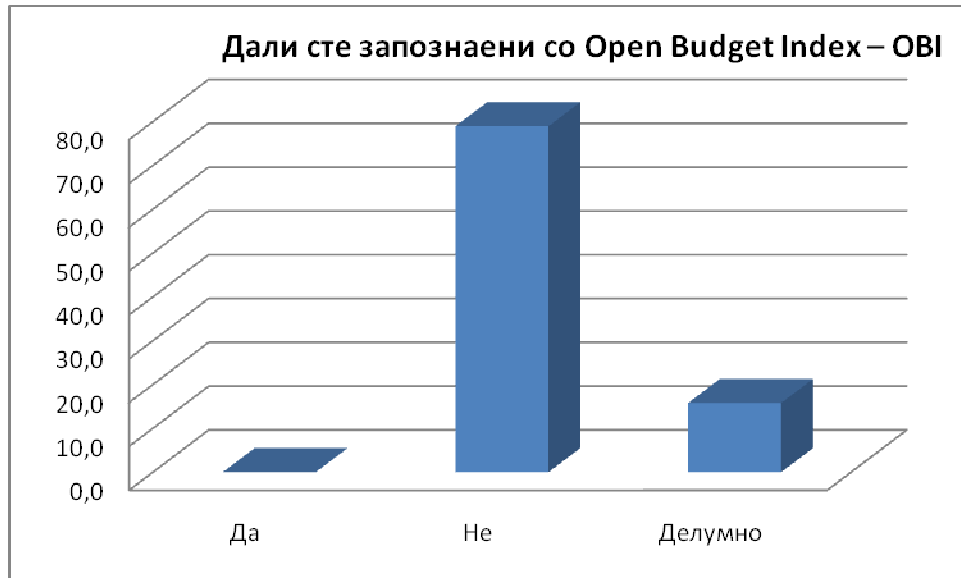
Испитаниците многу подобро се запознаени што претставува фискалната транспарентност, споредено со класификациите на Буџетот на РМ. Околу две третини од испитаниците имаат одговорено дека знаат што претставува фискална транспарентност. Околу 16% од анкетираниите не знаат што претставува фискалната транспарентност и остатокот од околу 11% делумно знаат што претставува фискалната транспарентност.

Графикон 11

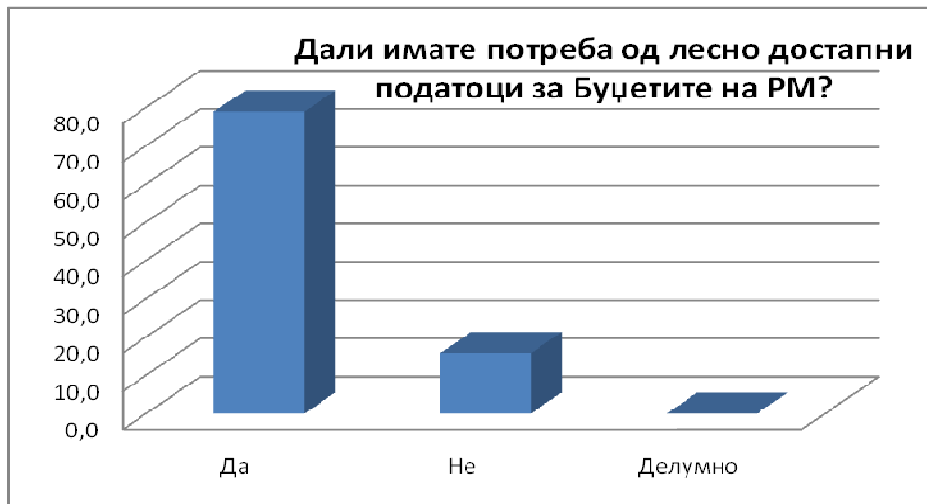
Многу негативни се резултатите за Индексот за отвореност на буџетот (Open Budget Index – OBI) Ниту еден од испитаниците не е запознаен со OBI. Околу 16% имаат одговорено дека делумно се запознаени и остатокот воопшто не знаат што значи OBI.

Графикон 12

Огромно мнозинство од испитаниците, од околу четири петтини, има одговорено дека имаат потреба од лесно достапни податоци за Буџетите на Република Македонија. Поради големата потреба од податоци, ЦЕА го изработи порталот www.mkbudget.org каде што се наоѓаат податоците за Буџетите на РМ, од 2004 година па до денес. Остатокот од околу 16% одговориле дека немаат потреба од лесно достапни податоци за Буџетот на РМ.

Графикон 13

Соодветно на претходното прашање, околу 90% од испитаниците имаат одговорено дека квалитетот на информирањето на јавноста ќе се подобри ако имаат лесен пристап до податоци за правење на анализи при пишувањето на статиите. Само 5% од испитаниците одговориле дека нема да се подобри квалитетот на информирањето на јавноста ако

имаат лесно достапни податоци, и исто толкав процент одговориле дека лесно достапните податоци делумно ќе го подобрат квалитетот на известувањето на јавноста за Буџетот на РМ.

Графикон 14

Скоро сите испитаници сметаат дека е потребно да се реализира обука на медиумските работници за горенаведените прашања. Само 5% одговориле дека нема потреба од ваков вид на обуки за медиумските работници.

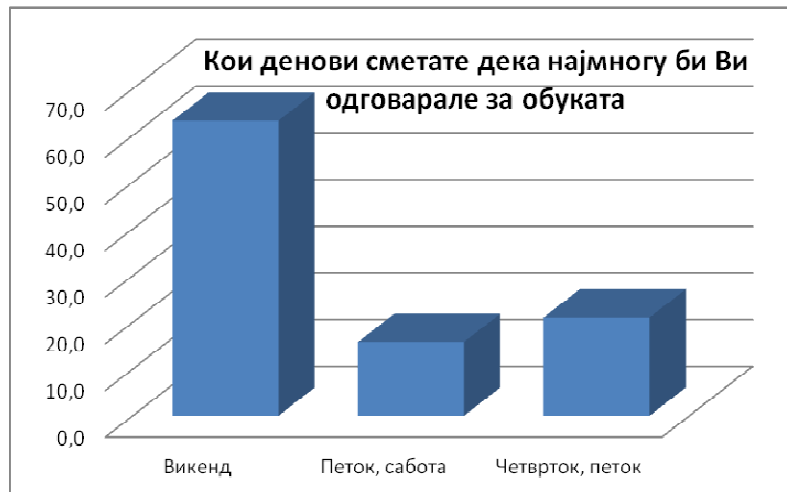
Графикон 15

Во однос на периодот за реализација на обуката, најголем дел, околу 63%, одговориле дека најдобро би било ако обуката е за викенд. Околу 16% имаат одговорено обуката да се реализира во петок и сабота, и остатокот од околу 21% одговориле дека би сакале обуката да биде во четврток и петок.

Графикон 16

Во однос на периодот на одржување на обуката, најчестите одговори беа почетокот на годината (јануари/февруари) или било кој период од годината но да биде навремено известно за настанот.